

Planprogram for Kommuneplanens arealdel for Vågan kommune 2027-2040

Innhold

Innledning.....	4
Samfunnsutfordringer og kommuneplanens arealdel.....	4
Kommuneplanen	4
Hva er et planprogram?.....	6
Nasjonale og regionale føringer på kommunens planarbeid	7
Nasjonale føringer	7
Regionale føringer	8
Kommunale planer	8
Bærekraftsmål	9
Vågan kommunes arealstrategi	10
Samfunnsdelens arealstrategier	12
Innhold i planen.....	14
Viktige plantema og utredninger i planarbeidet	14
Attraktive bysentrum og livskraftige tettsteder.....	14
Attraktivt næringsliv	15
Natur- kultur og miljøressurser	16
Vurdering av planens virkninger.....	18
Konsekvensutredning	18
Risiko- og sårbarhetsanalyse	19
Organisering av planarbeidet	21
Politisk og administrativ organisering.....	21
Organisasjonsstruktur for planarbeidet	21
Prosjekter og kunnskapsgrunnlag.....	21
Interkommunalt plansamarbeid.....	22
Regionalt areal- og naturregnskap – pilotregion Lofoten.....	22
KS-prosjekt Areal og naturregnskap:	23
Planvask	23
EU-prosjektet i Bioprotect:	23
CoastSupport:	23
Klimasårbarhetsanalyse for Lofoten	23
Drivkraft	24
Plan for medvirkning og involvering.....	24
Former for medvirkning:	25
Betydningen av medvirkning i arealplanleggingen:	26
Fremdriftsplan	26

Hvordan kan du sende innspill?	27
--------------------------------------	----

Innledning

Kommuneplanens arealdel er en viktig del av Vågan kommunes overordnede planleggingsarbeid.

Arealdelen er ikke bare et juridisk dokument som regulerer arealbruk, men også en visjon og en strategi for hvordan kommunen skal møte både dagens og morgendagens utfordringer. Vågan, med sin unike beliggenhet i Lofoten, står overfor en rekke komplekse spørsmål knyttet til hvordan naturressurser kan forvaltes bærekraftig samtidig som det sikres utvikling og vekst for lokalsamfunnet. Det er avgjørende å balansere hensynet til bevaring av natur- og kulturarv med behovet for næringsutvikling, befolkningsvekst og styrket infrastruktur.

Vågan kommune har et mangfoldig landskap bestående av tettsteder, bygder og en rik kystlinje som gir både utfordringer og muligheter i arealplanleggingen. Denne planen gir kommunen et rammeverk for langsiktig styring av arealressursene, slik at de benyttes på en måte som fremmer samfunnets beste interesser både i dag og i fremtiden. Planen gir retning for hvordan kommunen kan opprettholde levedyktige lokalsamfunn, samtidig som den ivaretar miljøet, og den skal sikre at Vågan fortsetter å være en attraktiv plass å bo, arbeide og besøke.

Samfunnsutfordringer og kommuneplanens arealdel

Plan og bygningsloven krever at alle kommuner har en plan for hvordan de skal utvikle seg i fremtiden. Dette innebærer at kommunene må lage en plan som viser sammenhengen mellom samfunnsutvikling og arealbruk i hele kommunen, kjent som kommunens arealdel.

Kommunens arealdel fastsetter hovedtrekkene for arealbruk og setter rammer for hvilke nye tiltak som kan iverksettes. Samtidig angir den hvilke viktige hensyn som må ivaretas ved bruk av arealer, for eksempel miljø, kulturminner og samfunnsbehov. Planen består av plankart, planbestemmelser og en planbeskrivelse, hvor sistnevnte forklarer bakgrunnen for de valg som er gjort i kartet og bestemmelsene.

Ordbruks avklaringer:

By og sentrum/sentrale steder

Svolvær og Kabelvåg

Tettsteder og bygder

Laukvik, Laupstad, Digermulen, Skrova, Henningsvær, Strauman, Gimsøy

Kommuneplanen

Kommunedelplanen er Vågan kommunens overordnede plan og fungerer som et sentralt verktøy for styring av både samfunnsutviklingen og arealbruken i kommunen. Den identifiserer hovedsatsningsområder for «Vågansamfunnet» og gir retningslinjer for hvordan disse skal følges opp i årene fremover. Kommunedelplanen består av to hoveddeler: **samfunnsdelen** og **arealdelen**.

Målrettet styring av arealbruken gir forutsigbarhet for både næringslivet og innbyggerne, noe som skaper trygghet og reduserer risikoen ved investeringer og innovasjon. Dette er avgjørende for å sikre en balansert utvikling som både fremmer vekst og bevarer viktige natur- og kulturverdier. Gjennom tydelige prioriteringer gir Vågan kommune klare signaler om hvilken retning utviklingen skal ta, noe som sikrer en bærekraftig fremtid for både mennesker og miljø.

- **Samfunnsdelen** er et strategidokument som setter langsiktige mål og strategier for utviklingen av samfunnet, kommunens tjenester og kommunen som organisasjon. Den gir en overordnet visjon for hvordan kommunen ønsker å være i fremtiden, med fokus på områder som bærekraft, befolkningsutvikling, næringsliv og livskvalitet for innbyggerne.
- **Arealdelen** bygger videre på samfunnsdelen ved å konkretisere hvordan de strategiske målene skal påvirke den fysiske utformingen av kommunen. Den fastsetter hvor det skal bygges nye boliger, fritidsboliger og næringsbygg, samt hvor høyt og tett det kan bygges i forskjellige områder. Videre tar den stilling til hvilke områder som skal prioriteres for utvikling, og hvilke som skal beskyttes mot utbygging, som grøntområder, naturområder og landbruksarealer. Bevaring av disse områdene er viktig for å ivareta biologisk mangfold, økosystemer og tradisjonell næringsvirksomhet som reindrift og jordbruk.

Hva er et planprogram?

Dette dokumentet fungerer som et planprogram for revisjonen av Vågan kommunens arealdel. I stedet for å være et konkret planforslag, gir det en oversikt over hvordan selve planarbeidet skal struktureres og gjennomføres. Det angir hvilke temaer som skal undersøkes og utredes, samt hvordan medvirkning fra innbyggerne og andre berørte parter skal foregå. Planprogrammet fungerer som en overordnet veiledning, hvor arbeidsoppgaver og prosessens oppbygging skisseres.

Planprogrammet er en nødvendig første fase i revisjonen av arealdelen, og det er et lovpålagt krav ved oppstarten av alle kommuneplanprosesser. Hensikten med dette dokumentet er å definere rammene og forutsetningene for planarbeidet, samtidig som det fastsetter klare mål for hva kommunen ønsker å oppnå. Videre skal det tidlig informere alle relevante parter om formålet med arbeidet, og det identifiserer de sentrale temaene som vil være fokusområder i planen. Planprogrammet forklarer også hvordan planarbeidet vil bli organisert og hvilke utredninger som vil bli gjennomført for å sikre et godt beslutningsgrunnlag.

En annen viktig funksjon ved planprogrammet er å beskrive de nødvendige kartleggingene som må gjøres for å sikre at arealdelen bygger på nøyaktige og oppdaterte data. Medvirkning står også sentralt i programmet, som gir en oversikt over hvordan kommunen planlegger å involvere innbyggerne og andre interessenter i prosessen. Programmet setter i tillegg opp en tidsplan for arbeidet, med klare frister og milepæler som skal sikre fremdrift. Får Vågan kommune er dette planprogrammet et sentralt verktøy for å sikre arbeidet med revideringen av arealdelen skjer på en effektiv og gjennomtenkt måte. Det sørger for at alle

parter er informert om prosessen, og legger til rette for en balansert utvikling som tar hensyn til både bærekraft, naturvern og samfunnsutvikling. Gjennom en godt organisert planprosess, hvor alle relevante faktorer vurderes, sikrer kommunen at fremtidig arealbruk vil være i tråd med langsiktige mål og strategier.

Nasjonale og regionale føringer på kommunens planarbeid

Nasjonale føringer

Nasjonale forventningene til regional og kommunal planlegging 2023-2027, gir føringer for hvordan fylkeskommuner og kommuner skal legge opp sitt planarbeid de kommende årene. Forventningene blir revidert hvert fjerde år og gir en tydelig retning for hvilke mål, oppgaver og interesser regjeringen ønsker at kommuner og fylker skal prioritere i sin planlegging. Forventningene fremhever fem kapitler:

1. Samordning og samarbeid i planleggingen
2. Trygge og inkluderende lokalsamfunn
3. Velferd og bærekraftig verdiskaping
4. Klima, natur og miljø for framtida
5. Samfunnssikkerhet og beredskap

Disse kapitlene speiler sentrale aspekter ved samfunnsutviklingen, og regjeringen har valgt FNs bærekraftsmål som hovedrammeverk for å imøtekomme disse.

FNs bærekraftsmål er dermed ikke bare en global ambisjon, men fungerer som et konkret verktøy for nasjonal, regional og lokal planlegging. I arbeidet med kommuneplanens arealdel skal disse målene integreres for å sikre at planene bidrar til å løse både miljømessige, sosiale og økonomiske utfordringer på lokalt nivå. Dette innebærer blant annet å styrke klimahensyn i arealplanleggingen, fremme bærekraftig by-

og tettstedsutvikling, og sikre langsiktig bevaring av naturressurser.

I tillegg til de nasjonale forventningene vil andre statlige retningslinjer og veiledere være

- Veileder: Kommuneplanens arealdel (2022)
- Statlige planretningslinjer for differensier forvaltning av strandsonen langs sjøen (2021)
- Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning (2018)
- Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging (2014)
- Rikspolitiske retningslinjer for barn og planlegging (1995)
- Rikspolitiske retningslinjer for vernede vassdrag (1994)

viktige rammer for planarbeidet. Disse gir mer detaljerte føringer basert på spesifikke temaer. Dermed vil både nasjonale mål og internasjonale bærekrafts mål bidra til å styre hvordan arealene i kommunene skal brukes i fremtiden, og sikre at utviklingen skjer på en måte som både tar hensyn til lokale behov og globale forpliktelser.

Følgende lover, statlige retningslinjer og veiledere legger føringer for den kommunale planleggingen og er grunnlag for innsigelser:

Følgende Meld. St. vil gi føringer for arealdelen:

- Meld. St. 35 (2023-2024) – Bærekraftig bruk og bevaring av natur
- Meld. St. 27 (2023-2024) – Tryggare framtid – førebudd på flaum og skred
- Meld. St. 21 (2023-2024) – Helhetlig forvaltningsplaner for de norske havområdene
- Meld. St. 18 (2023-2024) – Ein forbetra tilstand for villrein
- Meld. St. 14 (2023-2024) – Nasjonal transportplan 2025-2036
- Meld. St. 11 (2023-2024) – strategi for auka sjølvforsyning av jordbruksvarer og plan for opptrapping av inntektsmoglegheitene i jordbruket

Regionale føringar

Regionale myndigheter har ansvar for den regionale utviklingen og arealforvaltningen på tvers av kommunegrensene. Regionale planer er retningsgivende for den kommunale

- Arealpolitikk i Nordland, kap. 7 og 8 i fylkesplanen
- Regional transportplan 2022-2033
- Kilder til livskraft – Regional folkehelseplan Nordland 2018-2025
- Regionalplan for landbruk i Nordland
- Regional plan for høstbart vilt og innlandsfiske
- Regional plan for vannforvaltning Nordland og Jan Mayen vannregion 2022-2027
- Strategi for reiseliv og opplevelser i Nordland 2023-2027
- Et nyskapende Nordland, Innovasjonsstrategi for Nordland 2014-2020
- Mineralstrategi for Nord-Norge
- Strategi for marin verdiskaping i Nordland 2022-2026

planleggingen og er grunnlag for å vurdere innsigelse dersom kommunale planforslag er i strid med de regionale føringene.

Følgende strategiske regionale planer og prosesser vurderes og tas hensyn til i arbeidet med ny arealdel:

Kommunale planer

I tillegg til samfunnsdelen henger flere av kommunens planer tett sammen med arealdelen på ulike måter. Planene legger føringer innenfor ulike tema som er knyttet til arealbruk.

Boligplan

Boligplan for Vågan kommune 2024-2032 gir et innblikk i dagens boligsituasjon og er en plan for fremtidens boliger og bo-muligheter i Vågan kommune. Planen fremmer blant annet å tilrettelegge boliger i kommunen som er i vekst, hvor spesielt den eldre befolkningen øker. Samtidig skal det arbeides for å skape et attraktivt samfunn for hele befolkningen og ha kommunale utleieboliger tilpasset behov.

Reguleringsplaner

Vågan kommune har flere eksisterende reguleringsplaner som ny arealdel vil ses i sammenheng med. Parallelt med utarbeidelse av ny arealdel vil det gjennomføres planvask av reguleringsplaner for å sikre et helhetlig og sammenhengende planverk i Vågan kommune.

Naturmangfoldplan

Kommunedelplan for naturmangfold er et retningsgivende styringsverktøy for kommunen i arbeidet med å ivareta naturmangfoldet. Planen skal videre gi en helhetlig oversikt over verdifulle naturområder og arter i kommunen, og utarbeidelse av plan og temakart skal gjøre naturinformasjonen mer tilgjengelig. Dette for å styrke kunnskapsgrunnlaget for politiske og administrative beslutninger i kommunen og skape forutsigbarhet for forvaltningen, eiere

og utbyggere. Videre er planen et redskap for å synliggjøre naturmangfoldet som ressurs for kommunen og styrke incentivet til å ta vare på naturverdiene som finnes her.

Kommende planer:

Næringsplan

Vågan skal gjennom kommuneplanens samfunnsdel og strategisk næringsplan være en sterk bidragsyter til bærekraftig samfunns- og næringsutvikling og god folkehelse. Næringsplanen skal sette mål og strategier for kommunens rolle i næringsarbeidet. Visjonen for utarbeidelse av næringsplanen skal være at; Vågan kommune oppfattes som en næringsvennlig JA kommune med gode samfunnsmessige og sosiale verdier.

Friluftslivets ferdselsårer

Planen for friluftslivets ferdselsårer er et verktøy for målstyrt utvikling og drift av stier og andre ferdselsårer som er viktige for friluftslivet. Planen skal beskrive nåsituasjonen og skissere tiltak for å ivareta og utvikle ferdselsårene.

Bærekraftsmål

Regjeringen fastslår at FNs bærekraftsmål, som Norge har forpliktet seg til, skal være en sentral del av det politiske arbeidet for å møte de store utfordringene både globalt og nasjonalt. Dette gjelder også på kommunalt nivå, hvor bærekraftsmålene må innlemmes i både samfunns- og arealplanleggingen. For Vågan kommune betyr dette at bærekraftsmålene skal være grunnleggende for utviklingen av lokalsamfunnet, og de skal tas i betraktning i alle kommunens planer, inkludert kommuneplaner og temaplaner.

Bærekraftsmålene omfatter en bredde av temaer som strekker seg fra miljøvern til sosial og økonomisk utvikling, og for Vågan er det avgjørende å identifisere hvilke mål som er

mest relevante for lokale forhold. Kommunen har derfor valgt å prioritere fem av de 17 bærekraftsmålene, som adresserer mest sentrale utfordringene og mulighetene i årene som kommer. Disse fem målene reflekterer behovet for en bærekraftig utvikling, med fokus på folkehelse, lokal økonomisk vekst, og bevaring av både natur og kulturarv.

De prioriterte bærekraftsmålene i Vågan kommunes samfunnsdel er:

1. Mål 4: God utdanning – Dette målet

handler om å sikre inkluderende, likestilt og god utdanning for alle. For Vågan er god tilgang utdanningsmuligheter

viktig for å fremme personlig utvikling, yrkeskompetanse og et mer robust lokalsamfunn. Utdanning bidrar til sosial inkludering og danner grunnlaget for en dynamisk og fremtidsrettet arbeidsstyrke.

2. Mål 8: Anstendig arbeid og økonomisk vekst – Kommunen ønsker å legge til rette for bærekraftig

økonomisk vekst ved å skape flere arbeidsplasser som gir trygge, anstendige arbeidsforhold. Gjennom samarbeid med lokalt næringsliv kan kommunen sikre at vekst skjer på en ansvarlig måte, samtidig som lokale ressurser utnyttes effektivt.

3. Mål 11: Bærekraftige byer og lokalsamfunn – Dette målet er særlig relevant for Vågan som jobber med å

utvikle byer og tettsteder som er inkluderende, trygge, motstandsdyktige og

bærekraftige. Det handler om å balansere behovet for utvikling med hensynet til natur- og kulturmiljøet, samtidig som man fremmer sosial integrasjon og gode levevilkår for alle innbyggere.

4. **Mål 12: Ansvarlig forbruk og produksjon** – I en tid der forbruk og

produksjon har stor innvirkning på miljøet, er det viktig at Vågan kommune tar et aktivt ansvar for å redusere avfall,

fremme gjenbruk og sikre mer bærekraftige produksjonsmetoder. Dette gjelder både fornæringsliv og innbyggerne, og det er nødvendig med tiltak som oppmuntrer til en mer ansvarlig livsstil.

5. **Mål 14: Liv under vann** – Som en

kystkommune har Vågan et særlig ansvar for å beskytte marine økosystemer og bevare livet i havet.

Havområdene rundt Lofoten er av stor økologisk og økonomisk betydning, og bærekraftig forvaltning av disse områdene er avgjørende for både lokalt fiske, reiseliv og miljøbevaring.

Disse fem bærekraftsmålene er tett koblet til kommunens overordnede strategier for folkehelse og bærekraftig utvikling. De danner grunnlaget for prioriterte satsningsområder i kommuneplanens samfunnsdel, og skal være retningsgivende for alle nye prosjekter og tiltak i kommunen. Gjennom å integrere bærekraftsmålene i planleggingen, vil Vågan sikre at kommunen utvikler seg på en måte som er ansvarlig og fremtidsrettet, samtidig

som den bevarer sine unike natur- og kulturressurser.

I tillegg til disse målene skal andre nasjonale og regionale føringer, som statlige retningslinjer for planlegging, også veie tungt i arbeidet med å rullere kommuneplanens arealdel. Dette sørger for at Vågan kommune ikke bare ivaretar lokale behov, men også bidrar til globale mål, spesielt når det gjelder klima og miljøspørsmål. Med en helhetlig tilnærming vil kommunen kunne bygge et sterkere, mer resilient samfunn som er godt rustet til å møte fremtidens utfordringer.

Vågan kommunes arealstrategi

Samfunnsdelen av kommuneplanen i Vågan danner grunnlaget for den videre arealplanleggingen. De prioriterte satsningsområdene i samfunnsdelen er integrert i arealstrategien, som fungerer som et viktig verktøy for å sikre bærekraftig forvaltning av kommunens arealer. Vågan kommune har som mål å forvalte sine områder i tråd med nasjonale og regionale føringer, samtidig som det skal legges til rette for en framtidsrettet arealdisponering som tar hensyn til kommunens egne behov.

For å oppnå dette, er det avgjørende at alle arealplaner som vedtas harmonerer med de overordnede strategiene i samfunnsdelen. Det er forventet en befolkningsvekst i Vågan de kommende årene, og dette vil stille nye krav til utvikling av boliger, næringsarealer, infrastruktur og offentlig tjenester. Arealbehovet vil særlig være merkbart i kommunens tettsteder, der det allerede eksisterer press på arealer. Prioriteringer som blir gjort i denne sammenhengen vil ha direkte konsekvenser for natur, kulturarv og miljø.

Arealstrategien skal derfor ikke bare følge opp målene i samfunnsdelen, men også bidra til en helhetlig fysisk utvikling av kommunen. De beslutningene som tas i dag vil påvirke hvordan Vågan utvikler seg i årene fremover, både når det gjelder økonomisk vekst, sosial trivsel og bevaring av naturressurser. Der er derfor viktig å sikre en balansert og godt gjennomtenkt arealbruk som både gir rom for vekst og sikrer langsiktig bærekraft.

Et sentralt aspekt ved arealplanleggingen er å ivareta kommunens unike kvaliteter, samtidig som det skapes gode rammevilkår for nye utviklingsprosjekter. I løpet av de neste 10-20 årene vil kommunen oppleve en økt press på ressursene, og det er derfor avgjørende at

arealstrategiene legger opp til en planlegging som gir rom for boliger, næring og infrastruktur på en måte som også beskytter naturen og sikrer levedyktige lokalsamfunn.

Arealdelen skal gi konkrete føringer for den fysiske utviklingen av kommunen, slik at tettstedene kan utvikles i tråd med bærekraftige prinsipper. Dette betyr både bevaringshensyn og utviklingsbehov må balanseres nøye. Gjennom en solid forankring i samfunnsdelens målsettinger kan arealstrategiene sikre at Vågan forblir et attraktivt sted å bo, arbeide og besøke, samtidig som naturressurser, kulturarv og miljø verdsettes og ivaretas.

Samfunnsdelens arealstrategier

Samfunnsdelens satsningsområder med mål og strategier skal videreføres i arealplanleggingen. Kommunens arealstrategier gir føringer for bruk og forvaltning av arealer, og er et viktig virkemiddel for å sikre bærekraftig utvikling. Vågan kommune skal forvalte og utvikle kommunens arealer i tråd med nasjonale og regionale retningslinjer, og legge til rette for en god framtidig arealdisponering i kommunen. Videre vil også globale trender som globalisering, urbanisering og digitalisering gi konsekvenser for arealbehov – og bruk i framtiden. For å sikre et sammenhengende planverk og god politisk forankring er det nødvendig at nylig vedtatte

arealplaner harmonerer med de overordnede arealstrategiene i samfunnsdelen.

I løpet av de neste 10 – 20 årene er det forventet en videre befolkningsvekst i Vågan kommune. Dette vil påvirke kommunens arealbehov for utvikling av de ulike tettstedene med boliger, næring, infrastruktur og tjenester. De prioriteringene som blir gjort vil igjen ha konsekvenser for natur, kultur og miljø. Arealstrategiene skal således speile målsetningene innenfor samfunnsdelens satsningsområder, og gi konkrete føringer for den fysiske utviklingen av kommunen for å bidra til å ivareta og videreutvikle de gode stedene å bo og virke i Vågan.

<i>Slik vil vi ha det</i>	<i>Slik skal vi få det til</i>
Vågan kommune skal utvikle arealer som skaper et attraktivt bysentrum og livskraftige tettsteder med hensikt å fremme fortsatt positiv befolkningsutvikling	- Forsterke eksisterende bomiljø med nærhet til servicetilbud og sosiale møteplasser - Styrke utviklingen i distriktene ved å legge til rette for et mer differensiert bosettingsmønster der det ansees nødvendig for å øke attraktiviteten for bosetting – samtidig som hensynet til naturområder, friluftsområder og landbruksområder ivaretas. - Tilrettelegge for fortetting i området Svolvær – Kabelvåg for å utvikle kommunens urbane kvaliteter - Universelt utformede arealer der mennesker kan møtes på tvers av alder, kultur og funksjon - Bidra med areal til forbedringer i samferdselsforbindelsene i hele regionen (fra Å til Fiskebøl/ Narvik, mellom ulike knutepunkter og tettsteder innad i kommunen og ut av Lofoten) - Aktiv bruk av utbyggingsavtaler
Vågan kommune skal tilrettelegge for et attraktivt næringsliv med fokus på bærekraftig arealforvaltning og lokal verdiskaping	- Tilgjengeliggjøre attraktive næringsarealer gjennom gode og effektive prosesser - Opprettholde bred næringsvariasjon og godt mangfold ved å utnytte mulighetene innen arealforvaltningen - Ivareta og utvikle arealer til fiskeri- og havbruksnæringen med fornybare marine ressurser - Utvikle og ivareta gode arealer for primærnæringene - Aktiv utvikling av infrastruktur, herunder E10, havner og lufthavn, for å ivareta ulike typer næring (turisme, fiskeri, tungtransport/ varehandel)
Vågan kommune skal ha en arealforvaltning som sikrer og utvikler våre natur-, kultur-,	- Ivareta nasjonale og regionalt viktige perspektiver i arealplanleggingen - God og tydelig forvaltning av kommunens populære friluftsområder, og nyttiggjøre dette aktivt i besøksforvaltningen

og miljøressurser på en bærekraftig forsvarlig måte	- Ivareta kommunens strand- og kystsone som attraktive og tilgjengelige frilufts- og naturområder, med en helhetlig planlegging av strandnære områder i gang- og sykkelavstand til tettstedene - Langsiktig forvaltning av arealer som sikrer tilgang til viktige naturressurser, slik som mineralforekomster og vann - Ivareta en god oversikt over verdifulle arealer mtp biologisk mangfold og videre forvalte dette i arealplanleggingen - Fokus på tiltak i arealplanleggingen som kan redusere og håndtere naturfare og klimarisiko, med aktiv bruk av naturbaserte løsninger ift areal som klimatilpasning der dette er mulig - Videreutvikle et helhetlig arealregnskap som gir god avklaring av tilgjengelige utbyggingsarealer i kommunen
--	---

Innhold i planen

Viktige plantema og utredninger i planarbeidet

Arbeidet med ny arealdel for Vågan kommune vil være omfattende og berører mange interesser. Planen vil omfatte hele arealet til Vågan, også kystsonen i kommunen. Den videre planprosessen vil avklare den fremtidige forvaltning av arealene i Vågan og under følger en beskrivelse av hva som vurderes å bli viktige plantema og utredninger i planarbeidet.

Attraktive bysentrum og livskraftige tettsteder

Vågan kommune skal utvikle arealer som skaper attraktivt bysentrum og livskraftige tettsteder med hensikt å fremme fortsatt positiv befolkningsutvikling.

Forsterke eksisterende bomiljø med nærhet til servicetilbud og sosiale møteplasser.

Både i sentrale strøk og tettsteder skal tilgang til servicetilbud og sosiale møteplasser fremmes. I tettsteder skal det legges til rette for at mennesker kan møtes og leve gode liv. Det skal legges til rette for naturlige møtepunkter og aktiviteter som gjør hverdagslivet i tettstedene attraktivt.

Styrke utviklingen i distriktene ved å legge til rette for et mer differensiert bosettingsmønster der det ansees nødvendig for å øke attraktiviteten for bosetting – samtidig som hensynet til naturområder, friluftsområder og landbruksområder ivaretas

Arbeidet med arealdelen skal åpne for å tenke nytt om måter å bo i distriktene. Samtidig skal naturområder, friluftsområder og landbruksområder ivaretas. Det skal legges til rette for at distriktsområdene skal utvikles som attraktive steder å bo og leve. Dette kan

være avhengig av åpenhet for å tenke nytt om måten å bo på. Samfunnet i Norge i dag beveger seg mer og mer mot en sentralisering. Dette bringer med seg goder, men også utfordringer. På samme tid er Lofoten et sted som vokser frem som attraktivt både for turister og som bosted. Arealplanleggingen i tettstedene skal på en og samme tid bevare de gode kvalitetene som gjør at folk ønsker å bli boende, samtidig som det må legges til rette for at tilflyttere og besøkende ønsker å ta del i aktiviteter og livet i tettstedene.

Det vil være særlig viktig å se på omfanget og avgrensningen av arealformålet landbruk-, natur- og friluftsområde (LNF) opp mot andre arealformål i tilknytning til tettstedene i Vågan kommune.

Tilrettelegge for fortetning i området Svolvær – Kabelvåg for å utvikle kommunens urbane kvaliteter

Svolvær og Kabelvåg området er senteret i Vågan. Dette området skal utvikles videre som sentrumsområde med fortetning som fokus. Ved behov for utvikling og vekst i næring og boliger skal sentrumsområdene Svolvær-Kabelvåg tilrettelegge for fortetning. Dette vil senke presset på utbygning i urørt natur, samtidig som andre attraktive sider ved sentralisering fremmes. Dette vil legge til rette for korte avstander mellom bolig, jobb og nødvendige og ønskelige servicetilbud. Fortetning bidrar samtidig til et lavere energiforbruk ved oppvarming. Da dette er en overordnet plan for arealene i Vågan kommune og det er egne kommunedelplaner for Svolvær og Kabelvåg er det begrenset i hvilken i detalj det kan planlegges innenfor disse områdene. Detaljplanlegging i Svolvær og Kabelvåg vil måtte gjennomføres med detaljreguleringer. Det samme gjelder generelt for andre tiltak etter plan- og bygningsloven § 12-1 innenfor kommuneplanens arealdel.

*Universelt utformede arealer der mennesker
kan møtes på tvers av alder, kultur og
funksjon*

Vågan kommune skal være en kommune for alle. Det skal tilrettelegges for mobilitet og tilgang til ønskede og nødvendige aktiviteter og servicefunksjoner uavhengig av alder, funksjonsnivå eller kultur. Både i sentrumsområder og tettsteder skal det finnes møteplasser og tilbud hvor mennesker kan møtes og føle seg velkommen.

*Bidra med areal til forbedringer i samferdsel
forbindelsene i hele regionen (fra Å til
Fiskebøl/Narvik, mellom ulike knutepunkter og
tettsteder innad i kommunen og ut av Lofoten)*

Vågan kommune er den østligste kommunen i Lofoten. Mange som kjører bil til Lofoten, kjører til eller gjennom Vågan. Dette fører til et stort press på veiene og et behov for fungerende og tilrettelagt infrastruktur og veinett. Det vil være viktig å sikre gode parkeringsløsninger, utvikle knutepunkt og en robust infrastruktur for fremtiden i Vågan.

Aktiv bruk av utbygningsavtaler

Ved hjelp av utbygningsavtaler kan det avklares hvem som er ansvarlig for utbygging av offentlig infrastruktur og offentlige rom. På denne måten kan kommunen sikre økonomisk bidrag fra utbygger til nødvendig infrastruktur. Utbyggingsavtaler vil måtte være i henhold til kommunens forutsigbarhetsvedtak. Primært er det ved oppfølging av detaljreguleringer at utbygningsavtaler inngås. Kommuneplanens arealdel er som overordnet plan premissgivende for kommende detaljreguleringer og vil også kunne gi føringer for utbygningsavtaler gjennom rekkefølgekrav i arealdelens planbestemmelser.

Attraktivt næringsliv

Vågan kommune skal tilrettelegge for et attraktivt næringsliv med vekt på bærekraftig arealforvaltning og lokal verdiskaping

*Tilgjengeliggjøre attraktive næringsarealer
gjennom gode og effektive prosesser*

I arbeidet med ny arealdel skal det avgjøres hvilke områder som egner seg til næring i kommunen. Det er blant annet behov for å legge til rette for fremtidens elektrifisering. I arbeidet med ny arealdel vil medvirkning legges til rette for at ulike mennesker skal få fremme deres meninger og behov. Dette vil gå på tvers av alder og interesser, samtidig vil aktører fra næringslivet få rom til å fremme sitt behov. Disse innspillene vil deretter bearbeides for å komme frem til en best mulig arealbruk, som legger til rette for attraktive næringsområder i Vågan kommune.

Det skal gjennom kommuneplanens arealdel vurderes lokal produksjon av fornybar energi, i tråd med nasjonale mål om utslippsreduksjon og energieffektivitet. Dette inkluderer vurdering av arealer egnet for kraftproduksjon, samt andre lokale energiløsninger som fjernvarme og biogass.

*Opprettholde bred næringsinnovasjon og godt
mangfold ved å utnytte mulighetene innenfor
arealforvaltningen*

Ny arealdel skal legge til rette for ulike typer næringer i egnede områder. De største næringene i Vågan kommune er innenfor turisme og fiskerinæringene. Innenfor disse sektorene er det et bredt spekter av muligheter og ulike typer næring, samtidig finnes det andre typer næring tillegg til disse som kan utvide mangfoldet i kommunen. Arealforvaltningen skal legge til rette for innovasjon og nye muligheter i Vågan kommune. Både i større områder avsatt til

næring i sentrumsområder, men også gjennom muligheten for å drive næring i tettstedene. Det vil bli viktig å avklare arealbruken for de ulike næringene både på landarealene og i sjøarealene.

Ivareta og utvikle arealer til fiskeri- og havbruksnæringen med fornybare marine ressurser

Utvikle og ivareta gode arealer for primærnæringene

Primærnæringer er næringer som utnytter naturen til å fremstille råvarer. I Vågan er fiske den største primærnæringen. Det finnes også skogbruk, jordbruk og annen fangst. Arealene til fiske skal tas vare på.

Aktivt utvikle infrastruktur, herunder E10, havner og lufthavn, for å ivareta ulike typer næring (turisme, fiskeri, tungtransport/varehandel)

Natur- kultur og miljøressurser

Vågan kommune skal ha en arealforvaltning som sikrer og utvikler natur-, kultur- og miljøressurser på en bærekraftig forsvarlig måte.

Planarbeidet skal bidra til å oppfylle miljømålene i vannforskriften og nasjonale forventninger til god vannforvaltning, herunder beskyttelse av drikkevannskilder i kommunen. I tillegg skal håndtering av overvann og vurdering av naturbaserte løsninger inngå i planarbeidet.

Ivareta nasjonale og regionalt viktige perspektiver i arealplanleggingen

Kapittelet over om nasjonale og regionale føringer fremhever lover, retningslinjer og veiledere for kommunens arealplanlegging.

Disse skal aktivt følges i arbeidet med ny arealdel. Vågan kommune har vedtatt kommunedelplan for naturmangfold, basert på Meld. St. 35 Bærekraftig bruk og bevaring av natur og naturavtalen, planen vil fungere som et godt kunnskapsgrunnlag i utarbeidelsen av ny arealdel og annen arealplanlegging.

God og tydelig forvaltning av kommunens populære friluftsområder, og nyttiggjøre dette aktivt i besøksforvaltningen

Det skal tilrettelegges for bruk og samtidig bevaring av friluftsområder og natur i kommunen. Arealplanleggingen skal henge tett sammen med besøksforvaltningen. Populære friområder fremmes og tilrettelegges for å tåle høyere press, slik at andre områder kan bevares uten like betydelig slitasje. Spesielt sårbare områder bør kartlegges og tiltak for bevaring bør settes inn ved behov. Områder som fremmes og opplever høyt press bør tilrettelegges med god informasjon, avsatte områder til camping og tilrettelegging av turvei og stier. Parallelt med kommuneplanens arealdel utarbeides det plan for friluftslivets ferdselsårer. Dette planarbeidet vil danne et viktig grunnlag for dette teamet i kommuneplanens arealdel. Mye er også allerede gjort. Store deler av stien opp til Djevelporten er tilrettelagt med sherpatrapp, her er det også tilgjengelig parkering og toalett. Områder som Kallestranda, Rørvika, strande under gjellet ved Svolvær har markerte teltområder og toalettfasiliteter finnes på Kalle, Gimsøy, Børvågan og i Rørvika. Det arbeides kontinuerlig med tilrettelegging av populære friluftsområder i form av toaletter og annen infrastruktur. Det gjelder særlig de statlig sikrende friluftsområdene i kommunen.

Ivareta kommunens strand- og kystzone som attraktive og tilgjengelige friluft- og

*naturområder, med en helhetlig planlegging
av strandnære områder i gang- og
sykkelavstand til tettstedene*

Vågan kommune har en lang kystlinje og mye av bebyggelse ligger innenfor 100 meters beltet. Kommunen skal følge statlige retningslinjer for å bevare strandsonen. Dette vil innebære å kartlegge strandsonen og i den grad det er hensiktsmessig unngå videre utbygging i den. Strandområdene skal være tilgjengelige for befolkning og besøkende og er en del av det som gjør Vågan sitt friluftsliv så attraktivt. Samtidig er mye av det arealet som er bebyggelig i Vågan innenfor 100-metersbeltet, det må derfor gjøres en differensiering og konkret vurdering av hva som kan bebygges og hvor det ikke skal være nye tiltak.

*Langsiktig forvaltning av arealer som sikrer
tilgang til viktige naturressurser, slik som
mineralforekomster og vann*

I arbeidet med ny arealdel skal områder kartlegges og verdi av natur og naturressurser fremmes.

*Ivareta en god oversikt over verdifulle arealer
mtp biologisk mangfold og videre forvalte
dette i arealplanleggingen*

Kommuneplan for naturmangfold fungerer som kunnskapsgrunnlag sammen med annen informasjon om biologisk mangfold for å få

oversikt over og ta vare på viktige områder. Områder med høy verdi skal bevares og restaureres. Gjennom naturavtalen har Norge satt seg mål om å verne 30% av lang og sjø områder, og å restaurere 30%. Vågan kommune skal bidra ved å ta vare på viktige natur-områder.

*Fokus på tiltak i arealplanleggingen som kan
redusere og håndtere naturfare og klimarisiko,
med aktiv bruk av naturbaserte løsninger ift
areal som klimatilpasning der dette er mulig*

Det skal utarbeides en klimastårbarhetsanalyse for Lofoten som vil fungere som kunnskapsgrunnlag i arealplanleggingen i kommunen.

*Videreutvikle et helhetlig arealregnskap som
gir god avklaring av tilgjengelige
utbygningsavtaler i kommunen*

Lofotrådet skal utarbeide arealregnskap for alle kommunene i Lofoten. Dette vil gi en oversikt over hvor mye areal som er tilgjengelig for utbygging og hvor mye areal som bevares som natur. Arealregnskapet vil ta i betraktning behovet for flere boliger, næringsutvikling og andre former for utbygging.

Parallelt med planarbeidet med kommuneplanens arealdel vil det gjennomføres en systematisk gjennomgang – planvask - av eldre arealplaner for å sikre at disse er i tråd med dagens krav til klima, naturmangfold, samfunnssikkerhet og bærekraftig utvikling. Formålet med arbeidet er å fjerne eller endre utdaterte utbyggingsformål, særlig der det ikke har skjedd tiltak på mange år, eller der planene ikke lenger er i tråd med kommunens strategiske mål.

Vurdering av planens virkninger

Konsekvensutredning

Når en kommunedelplan skal utarbeides eller revideres, er det et krav at alle nye utbyggingsområder og større endringer i arealbruk blir konsekvensutredet. Dette kravet er forankret i forskrift om konsekvensutredninger fra 2017 og er en viktig del av planarbeidet for å sikre at miljø- og samfunnsmessige hensyn blir ivaretatt. Ved større utbyggingsprosjekter eller andre arealendringer som kan påvirke omgivelsene, er det avgjørende at man har et solid kunnskapsgrunnlag før beslutninger tas.

I henhold til plan- og bygningsloven, spesielt §4-2, er det pålagt at alle planforslag som sendes på offentlig høring inneholder en planbeskrivelse. Denne beskrivelsen skal tydeliggjøre planens formål, hovedinnhold, og hvilke virkninger den vil ha. Det er viktig at planbeskrivelsen også viser hvordan planen forholder seg til gjeldene retningslinjer, både nasjonale og regionale, samt de rammene som gjelder for området. Når det gjelder kommuneplaner, må beskrivelsen også inkludere en vurdering av hvordan planen vil påvirke både miljøet og samfunnet.

En konsekvensutredning har som mål å kartlegge de potensielle virkningene en plan kan ha for miljø og samfunn, basert på eksisterende kunnskap og eventuelle oppdateringer. Utredningen skal inneholde detaljer om hvilke temaer som er undersøkt, hvilke metoder som har blitt brukt, og hva slags kunnskapsgrunnlag som ligger til grunn for analysen. Konsekvensutredningen skal altså belyse de viktigste miljømessige og samfunnsmessige effektene som kan oppstå som følge av endringer i arealbruken.

Forskriften om konsekvensutredninger og plan- og bygningsloven krevet at alle kommuneplaners arealdel blir konsekvensutredet. Dette gjelder både for nye områder som er satt av til utbyggingsformål og for eksisterende byggeområder der det foreslås vesentlige endringer i arealbruken, som for eksempel omlegging fra næringsformål til boligformål. For hver endring som foreslås, må det gjennomføres en grundig vurdering av hvilke konsekvenser dette vil ha for ulike temaer inkludert natur, kulturmiljø, samfunn og økonomi. Den nye forskriften stiller krav til at konsekvensene både av de enkelte utbyggingsområdene og av planens samlede arealbruksendringer blir beskrevet. Det betyr at hver utbyggingslokasjon skal vurderes individuelt, samtidig som den samlede virkningen av alle foreslåtte endringer i planen også må analyseres. Dette gir et mer helhetlig bilde av hvordan en ny arealplan kan påvirke lokalsamfunnet og miljøet.

Konsekvensutredningen må også tydeliggjøre de nasjonale og regionale hensynene som berøres av arealplanen, i henhold til §14-1 i plan- og bygningsloven. Dette kan inkludere spørsmål om bevaring av biologisk mangfold, vern av kulturminner, eller hensynet til klima og ressursforvaltning. Dersom endringer i planen kommer i konflikt med disse hensynene, kan det føre til motstand fra ulike offentlige høringsinstanser, som fylkeskommunen eller statlige etater. En konsekvensutredning gir derfor ikke bare innsikt i planens effekter, men fungerer også som et beslutningsgrunnlag for å håndtere eventuelle konflikter.

I hovedsak er det de delene av en arealplan som innebærer nye utbygginger eller betydelige avvik fra gjeldene planer som vil utløse krav om en konsekvensutredning. Dette kan for eksempel være ved tildeling av nye områder til utbyggingsformål eller ved endring

av allerede eksisterende utbyggingsområder til andre bruksformål. Utredningskravet sikrer at alle viktige sider av en plan blir grundig analysert før den vedtas, slik at kommunen kan fatte veloverveide beslutninger som ivaretar både lokale behov og overordnede samfunnsinteresser.

Slik vil en konsekvensutredning være et sentralt verktøy i planprosessen, ettersom det

gir en dypere forståelse av hvordan foreslåtte utbyggingsområder og endringer vil påvirke Vågan kommune. Dette gjør det mulig for kommunen å balansere vekst og utvikling med hensyn til miljøvern, bevaring av naturressurser og innbyggernes livskvalitet. Gjennom en grundig konsekvensutredning kan kommunen legge til rette for en bærekraftig utvikling som tar hensyn til både dagens og fremtidige behov.

Tema	Eksisterende kunnskap	Behov for ny kunnskap
Befolkningssammensetning og folkehelse	Planstrategi og folkehelseoversikt	Arealregnskap
Naturmangfold	Naturmangfoldplan	Naturregnskap
Kulturminner, kulturmiljø og kulturlandskap	Kulturminneplan for Lofoten	
Klimatilpasning		Klimatilpasningsanalyse
Forurensning og støy		
Infrastruktur (vann og avløp, vei)	Hovedplan for vann og avløp	
Beredskap og ulykkesrisiko	Overordnet ROS?	
Masseuttak		

Risiko- og sårbarhetsanalyse

I henhold til plan- og bygningsloven §4-3 stilles det krav om at risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS) gjennomføres som en del av arealplanleggingen. Dette innebærer at når planer for utbygging utarbeides, har planmyndigheten ansvar for å sørge for at det utføres en grundig ROS-analyse for det aktuelle planområdet. Alternativt kan myndigheten selv gjennomføre en slik analyse. ROS-analysen skal avdekke alle relevante risiko- og sårbarhetsforhold som kan påvirke hvorvidt et område er egnet for utbygging, samt eventuelle endringer som kan oppstå i disse forholdene som følge av den foreslåtte utbyggingen.

Slike risiko- og sårbarhetsforhold kan inkludere naturlige farer som skred, flom eller andre miljømessige risikoer som kan true liv, helse og materielle verdier. I tilfelle der planlagt utbygging kan øke risikoen for uønskede hendelser, skal disse risikoene også belyses. For eksempel kan plasseringen av infrastruktur i nærheten av risikofylte områder, eller måten bygninger er plassert på, medføre økt fare for ulykker eller miljøskade. Derfor må ROS-analysen være en integrert del av konsekvensutredningen og gi et grundig bilde av alle potensielle farer.

Når områder identifiseres som utsatt for fare, risiko eller sårbarhet, skal de avmerkes som

hensynssoner i planen, i tråd med §§11-8 og 12-6 i plan- og bygningsloven. Hensynssone fungerer som varsel om at spesifikke områder har høy risiko for skade eller tap, og gir myndighetene mulighet til å vedta spesifikke bestemmelser for utbygging i disse områdene. Dette kan inkludere strenge begrensninger eller forbud mot visse typer utbygging, for å unngå skader på mennesker, infrastruktur eller miljøet.

Lovens krav til ROS-analyse er vidtrekkende og omfatter alle risikoforhold som kan ha betydning for samfunnssikkerheten. Dette inkluderer risikoer som kan påvirke tap av liv, helse, miljø, viktig infrastruktur, og materielle verdier. Det er imidlertid ikke krav om å analysere forhold som ikke har innvirkning i disse verdiene. For eksempel vil farer som utelukkende påvirker estetiske eller trivielle aspekter, ikke nødvendigvis vil bli vurdert i en ROS-analyse. Likevel er det ofte hensiktsmessig å kartlegge fareområder, som for eksempel aktsomhetsområder for skred, selv om det ikke er planlagt utbygging i disse områdene. Slik kartlegging kan være avgjørende for fremtidig planlegging og utvikling av området.

Det er viktig å merke seg at ROS-analysen gir planmyndigheten et verktøy til å fatte beslutninger om lokalisering av bygninger og anlegg, slik at risikoer i størst mulig grad kan unngås. Dersom risiko ikke kan unngås, skal hensynssoner benyttes som beskyttende tiltak. Dette understreker lovens fokus på samfunnssikkerhet og forebygging av skade ved å gi klare retningslinjer for planlegging i risikoutsatte områder.

Samlet sett spiller ROS-analysen en avgjørende rolle i utbyggingsprosjekter. Den sikrer at alle mulige risikoer og sårbarheter kartlegges tidlig i planprosessen, og at det tas nødvendige forholdregler for å minimere potensielle farer.

Dette gir ikke bare en tryggere utvikling av nye områder, men styrker også samfunnets robusthet i møte med naturfarer og andre utforutsette hendelser.

Organisering av planarbeidet

Kommuneplanens arealdel skal følge prosesskrav hjemlet i plan og bygningsloven § 11-1 med utarbeidelse av planprogram med konsekvensvurdering, planforslag, offentlig ettersyn med involvering fra innbyggere, politisk behandling av planforslaget og til slutt vedtak.

Politisk og administrativ organisering

Arbeidet med revidering av kommuneplanens arealdel drives av Samfunnsplanlegger ved Eierskapsenheten. Det er etablert en politisk styringsgruppe. Flere enheter under kommuneområde Samfunn vil være aktivt deltakende i arbeidet. Dette inkluderer blant annet enhet for plan og byggesak, vann og avløp og drift og forvaltning.

Organisasjonsstruktur for planarbeidet

Prosjekter og kunnskapsgrunnlag

Vågan kommune tar del i flere ulike samarbeid og prosjekter som er relevant for arealdelen. Under følger en liste med informasjon om disse.

Interkommunalt plansamarbeid:

De 6 kommunene i Lofoten; Røst, Værøy, Moskenes, Flakstad, Vestvågøy og Vågan, ser et felles behov og muligheter i interkommunalt samarbeid om kommunenes planarbeid, som kan bidra til en helhetlig tilnærming og fange opp samfunnsutfordringer på tvers av kommunegrensene. Nasjonale forventninger oppfordrer til interkommunalt plansamarbeid for å styrke kapasiteten og kompetansen til å drive samfunnsutvikling.

Det er innvilget skjønnsmidler til gjennomføring av pilotering av plansamarbeidet. Gjennom egnede verktøy, tilstrekkelig kapasitet og helhetlig tilnærming vil et interkommunalt samarbeid styrke kompetanse, ressurstilgang, framdrift og kvalitetssikring av Lofotkommunenes planprosesser.

Det er flere tema som er hensiktsmessig for samarbeid. I denne planperioden vil Kystsoneplan og Klima, Miljø og Energiplan prioriteres for de kommunene som skal lage nye planer på temaet. Det foreslåes også samkjøring og samarbeid om andre tema og planer, dertil bygging av kunnskapsgrunnlag. I sammenheng med Kommuneplanens arealdel vil det samarbeides om tema der det er relevant for den enkelte kommune, her fremheves befolkningsutvikling/ boligbehov,

næringsområder og næringsutvikling, masseuttak, beitebruksplan, klimatilpasning, besøksforvaltning, transport og mobilitet, energi, sjøareal og friluftslivets ferdselsårer.

Regionalt areal- og naturregnskap – pilotregion Lofoten

Prosjektet areal- og naturregnskap – pilotregion Lofoten, tar sikte på å gi nødvendig kunnskap og verktøy for bedre arealplanlegging. Hensikten med prosjektet er å gjøre det mulig å vurdere naturtyper, økosystemer og økosystemtjenester i planleggingsprosesser, slik at man kan ta informerte beslutninger om hvor det bør bygges, etableres eller utvikles aktiviteter - og hvor det bør vernes eller beskyttes. Beslutningsgrunnlaget vil være et viktig verktøy for kommunene i avveiningen av bruk og vern av arealer.

Lofotrådet, Nordland Fylkeskommune, Statsforvalteren i Nordland, Norges vassdrags- og energidirektorat og Lofotodden Nasjonalpark er parter for prosjektet.

Parallelt med prosjektet for arealregnskap, utarbeides naturregnskap. Det endelige naturregnskapet vil være et kraftig verktøy som aktivt kan benyttes for å ta beslutninger innen ressursforvaltning, grønn verdiskaping og samfunnsutvikling. Det vil være et verdifullt redskap for å rigge et livskraftig næringsliv og skape et godt sted å bo for fremtiden, og kunnskapsgrunnlaget det vil kunne ha stor overføringsverdi til andre kommuner og fylkeskommuner.

Infohefte om regionalt areal- og naturregnskap

KS-prosjekt Areal og naturregnskap:

KS satte i gang forprosjektet «Areal- og naturregnskap som nyttig og benyttet verktøy i kommunesektorens arealplanlegging» i 2023. Formålet var todelt: For det første handlet det om å støtte fylkeskommunene i arbeidet med å utvikle regionale arealregnskap. For det andre handlet forprosjektet om å finne felles tiltak på tvers av sektorer og forvaltningsnivåer for videre arbeid med denne typen regnskapsverktøy.

Hovedprosjektet består av 6 delprosjekter, som strekker seg fra utvikling av naturkunnskap og digitale verktøy, til samhandlingsprosesser med kommunene for å undersøke regnskapenes bruk- og nytteverdi i kommunal planlegging. Prosjektet skal også bidra til å sikre gode koblinger mellom areal- og naturregnskap på kommunalt/regionalt nivå og nasjonale naturregnskap og bidra til Miljødirektoratets veiledning i føring av slike regnskap i kommuner og fylker.

Planvask

Parallelt med planarbeidet med kommuneplanens arealdel vil det gjennomføres en systematisk gjennomgang – planvask - av eldre arealplaner for å sikre at disse er i tråd med dagens krav til klima, naturmangfold, samfunnssikkerhet og bærekraftig utvikling. Formålet med arbeidet er å fjerne eller endre utdaterte utbyggingsformål, særlig der det ikke har skjedd tiltak på mange år, eller der

planene ikke lenger er i tråd med kommunens strategiske mål.

EU-prosjektet i Bioprotect:

Dette prosjektet skal utvikle og teste økosystembaserte løsninger for effektiv beskyttelse og restaurering av biologisk mangfold i kyst- og marine økosystemer. I Lofoten-området skal prosjektet spesielt se på samlet påvirkning og økosystemtjenester. I dette ligger også kjennskap til hvilke næringslivsaktører som opererer langs kysten og hvordan disse påvirker og blir påvirket av marine økosystemer. 2 prosjekter innenfor arealregnskap, støttet av Miljødirektoratet og Statsforvalteren i Nordland.

CoastSupport:

Vågan kommune er samarbeidspartner i prosjektet, som er ledet av Havforskningsinstituttet. Fokus på marine økosystemtjenester, og prosjektet er særlig relevant for kystzoneplanlegging. [SKREI](#) er også samarbeidspartner i prosjektet.

Klimasårbarhetsanalyse for Lofoten

Vågan kommune og Lofoten er i høy grad eksponert for klimaendring, og er således en klimasårbar region. Eksempelvis er det knyttet vesentlig sårbarhet og risiko til framtidige prognoser for mer ekstremvær med bl.a. kombinasjonen av hyppigere og kraftigere stormflo, bølgepåslag og i verste fall opptil 80 centimeters havnivåstigning fram mot slutten av århundret.

Mye av klimatilpasningsarbeidet i kommunen skjer gjennom samfunns- og arealplanlegging etter plan- og bygningsloven. Gjennom arbeidet med en helhetlig klimasårbarhetsanalyse for

Lofoten vil følgende tema relatert til sårbarhet for klimaendringer belyses:

- nøkkelsektorer (kystfiske, reiseliv, havbruk, landbruk, offentlig virksomhet)
- transport og infrastruktur
- kystnær bebyggelse
- naturmangfold og utvalgte naturtyper
- beredskap og samfunnssikkerhet

Drivkraft

Vågan kommune deltar gjennom Drivkraft-prosjektet med å involvere ungdom og næringsliv i arbeidet med klima-, miljø- og energi. Drivkraft-prosjektet er avsluttet, men det foreligger et godt kunnskapsgrunnlag og flere innspill fra ungdom og næringsliv til arbeidet med kommuneplanens arealdel.

Plan for medvirkning og involvering

For å sikre at arbeidet med kommuneplanen i Vågan kommune blir en åpen og inkluderende prosess, vil det bli benyttet ulike forum og metoder for å involvere samfunnsgrupper og aktører. I løpet av planprosessen vil kommunen fokusere på å velge de mest hensiktsmessige tilnærmingene for å nå de ulike gruppene som skal delta, basert på temaene som skal diskuteres og aktørene som berøres. Dette kan inkludere en kombinasjon av fysiske og digitale plattformer, slik at så mange som mulig får anledningen til å kunne delta i prosessen.

Selv om det er kommunestyret som formelt vedtar kommuneplanen, er det viktig at utformingen av Vågan kommune for fremtiden blir et felles ansvar. Alle deler av samfunnet, fra unge til de eldre, lag, foreninger, frivillige organisasjoner og næringslivet, må få mulighet til å komme med sine innspill. Det er spesielt viktig at medvirkningsprosessen omfatter alle

delene av kommunen, både bykjernen og distriktene, slik at helheten i kommunen blir ivarettatt. Engasjementet fra innbyggerne har en tendens til å økte når planen nærmer seg sin endelige form og vedtak, med det er på et tidlig stadium av planarbeidet at innspill har størst mulighet for påvirke utformingen.

Medvirkning er en sentral del av planprosessen fordi den bidrar til å få frem ulike synspunkter og interesser som kanskje ellers ikke ville komme til overflaten. Innbyggernes deltakelse kan også føre til økt kreativitet og engasjement, og gir rom for demokratisk deltakelse på lokalt nivå. Det kan likevel være ressurskrevende, både når det gjelder organisering og oppfølging, men de langsiktige gevinstene av økt innbyggermedvirkning veier opp for denne innsatsen.

Forslag til medvirkningstiltak:

1. **Digitale innspill gjennom kommunens nettside:** Kommunens nettside kan fungere som en plattform hvor innbyggere med kunnskap, meninger og synspunkter på konkrete temaer kan komme med innspill. Denne løsningen vil være tilgjengelig gjennom hele høringsperioden, slik at alle kan bidra på en fleksibel måte.
2. **Nettmøter med politikere:** Digitale innbyggeramtaler med politikere gir en god anledning for innbyggerne til å komme med spørsmål eller innspill direkte til beslutningstakerne. Dette kan styrke den politiske forankringen og bidra til bedre dialog mellom politikerne og lokalsamfunnet.
3. **Dialogmøter i lokalsamfunnet:** Næringsliv, frivillige organisasjoner, og andre lokale aktører inviteres til å delta i dialogmøter med kommunens politikere og administrasjon. Disse møtene kan arrangeres både sentralt i

bykjernen og ute i distriktene, slik at alle deler av kommunen får anledning til å bli hørt.

Former for medvirkning:

- Drivkraft
- Næringskonferanser
- (er/skal bli) pensjonister
- Folkemøter i tettsteder/sentrum
- Ungdomsråd, råd for personer med funksjonsnedsettelse, eldreråd: verksted?
- Enkeltpersoner: - hvilke arealutfordringer møter de på i løpet av en dag/uke?
- Bedriftsbesøk

Drivkraft: Vågan kommune har tatt del i et prosjekt gjennom UiT sammen med Vestvågøy, Senja og Nordavind utvikling. Drivkraft er et prosjekt som fremmer ungdoms medvirkning i Klima, miljø og energi planlegging. Prosjektet har hovedsakelig vært rettet mot arbeid med Klima, miljø og energiplan, men på bakgrunn av at planstrategien til Vågan kommune prioriterer arbeidet med arealdel før KME-plan og disse temaene er tett knyttet mot hverandre, har tema om areal vært sterkt representert i Vågan kommune sitt arbeid med Drivkraft. Det har blitt gjennomført et mindre verksted på Rådhuset med to klasser fra Aust-Lofoten VGS hvor tema var turisme og natur, hvor ungdommen fikk lære om tema og si sine meninger. Det har også vært gjennomført en ungdomsforskerordning i samarbeid med Lofotrådet, De grønne øyene og Aust-Lofoten VGS. Her fikk elevene gjennom en uke innføring i viktige verdier i naturen, dra på bedriftsbesøk hos ulike næringer, hatt debatt hvor de fikk tildelt ulike roller, besøke kommunen og lære om planlegging, før de til slutt hadde presentasjon og appell foran ordføreren hvor uken ble oppsummert og de kunne fremme sine synspunkt. Disse prosjektene og planlagt gjennomføringa av

liknende ungdomsforsker-prosjekt til våren, vil bli tatt med som medvirkning til arealdelen. Det har blitt produsert filmer av De Grønne Øyene fra gjennomførte prosjekter som kan ses her:

Verksted:

- https://www.youtube.com/watch?v=Z_OJOMfcVZfQ

Ungdomsforskerordning:

- https://www.facebook.com/degronneoyene/videos/1492758091372394?locale=nb_NO
- https://www.facebook.com/degronneoyene/videos/1053692946111125?locale=nb_NO

Næringslivskonferanser: Som medvirkning til arealdelen ønsker kommunen å tilrettelegge for verksted hvor aktører fra næringslivet kan delta som del av konferanser hvor næringslivet møtes. Kommunen er i kontakt med Lofotkonferansen og Næringsforeningen og er åpne for andre konferanser ved anledning. Her vil det legges til rette for en verksted-form for medvirkning, hvor tema vil avhenge av konferansens overordnede tema. Det vil naturligvis være en tråd mellom næringsliv og arealbruk. Energi er et ønsket tema.

Pensjonister: Kommunen ønsker å ta kontakt med alle som er født i alderskullet som fyller 65 i 2025. Dette vil være både for å samle mennesker som står ovenfor en ny livssituasjon for å tilrettelegge for mindre ensomhet, samtidig vil det bidra som medvirkning til kommunens planer. Det legges til rette for åpne samtaler om ønsker og utfordringer. Det vil være fokus på bo-situasjon, møteplasser, sosiale relasjoner og interesser.

Folkemøter: Invitere til folkemøte i tettstedene: Laukvik/Laupstad, Digermulen, Skrova, Henningsvær, Gimsøy/Strauman

Rådene: Det planlegges å gjennomføre verksted i de ulike rådene i Vågan kommune, dette inkluderer ungdomsrådet, råd for personer med funksjonsnedsettelse og eldrerådet.

Enkeltpersoner: Følg en person en dag?

Bedriftsbesøk: Som medvirkning til arealdelen vil det gjennomføres bedriftsbesøk hos noen av de større bedriftene i Vågan kommune. Dette er for å se og høre om deres ønsker og utfordringer og møte dem der de arbeider. Det vil inkludere Lofotkraft, Ellingsen, ??

Betydningen av medvirkning i arealplanleggingen:

Den langsiktige arealbruken i Vågan kommune er av stor betydning, ikke bare for innbyggerne, men også for aktører utenfor kommunen, som utbyggere og offentlige myndigheter. Derfor er medvirkning en grunnleggende forutsetning for et levende lokaldemokrati. Gjennom prosessen får både innbyggerne og næringslivet en reell mulighet til å påvirke hvordan deres nærmiljø utvikles i årene som kommer.

Medvirkningens betydning understrekes i flere kritiske faser av planarbeidet:

- **Høring og offentlig ettersyn av planprogrammet:** På dette stadiet får

innbyggerne anledning til å komme med tilbakemeldinger på de overordnede rammene for planarbeidet.

- **Varsel om oppstart av planarbeidet:** Dette er en viktig fase der innbyggerne får vite at planprosessen er i gang, og at de har mulighet til å delta fra starten av.
- **Høring og offentlig ettersyn av planforslaget til kommunedelplan for naturmangfold:** Naturmangfold er et sentralt tema i arealplanleggingen, og høringsfasen gir mulighet til å vurdere hvordan naturressurser og økosystemer best kan ivaretas.
- **Høring og offentlig ettersyn av planforslaget til kommuneplanens arealdel:** Dette er en avgjørende fase der konkrete forslag for arealbruk presenteres, og innbyggerne kan gi innspill på hvordan arealer skal disponeres for fremtiden.

Denne prosessen gir alle involverte parter en sjanse til å bidra til utviklingen av Vågan kommune, og sikrer at planarbeidet blir godt forankret i lokalsamfunnet. Medvirkningen gir også et bredere perspektiv, slik at kommunen kan ta hensyn til ulike interesser og utvikle en plan som er både demokratisk og bærekraftig.

Fremdriftsplan

Aktivitet	Mål for gjennomføring
Politisk behandling MPN og Formannskap	06.10.2025 og 13.10.2025
Varsel om oppstart med forslag til planprogram	Uke 42/43
Planprogram på høring	6-8 uker
Medvirkning/mottak av innspill	Høsten 2025
Politisk fastsetting av planprogrammet	januar 2026

Utarbeide areal- og naturregnskap, kunnskapsgrunnlag og grunnlag konsekvensutredninger	Vår og sommer 2026
Medvirkning og involvering	Vår – høst 2026
Utarbeide planforslag; plankart, planbestemmelser, planbeskrivelse, konsekvensutredninger, etc.	Høst 2026
Politisk behandling av planforslag i MPN og Formannskap	Vinter 2027
Høring og offentlig ettersyn av planforslag	Vår og sommer 2027
Vedtak av planen med kunngjøring	Høst 2027

Hvordan kan du sende innspill?

Konsekvensene som følge av endret arealbruk til utbyggingsformål skal utredes. Dette arbeidet gjøres av kommunen for de forslagene som tas med videre i planprosessen. For å tilrettelegge for dette arbeidet må alle innspill inneholde et minimum av dokumentasjon fra forslagsstiller. For at innspillet skal behandles må all informasjon under fylles ut.

- Forslag til endret arealbruk og/eller forslag til tiltak
- Sted og dato:
- Navn på innsender:
- Innspillet gjelder eiendommen(e): gnr. ____ bnr. ____
- Størrelse på arealet:
- Gjeldende planstatus:
- Grunneier(e):
- Beskrivelse av tiltaket:

Arealbruk:

Skriv litt om tiltaket og hva som ønskes – for eksempel boliger, hytter, småbåthavn eller annen bruk, samt omfang og type.

Beskrivelse av verdier i området:

Forklar litt om hva området brukes til i dag og kjent informasjon om naturmangfold, friluftsliv, landbruksverdi, barn og unges bruk av området etc.

Beskrivelse av andre relevante tema:

Andre relevante tema kan være bomiljø/kvalitet, grunnforhold, ras, flom, rettigheter etc.

Adkomst, forventet trafikkmengde, parkering og infrastruktur generelt:

Beskriv hvordan adkomst til området er tenkt – fra kommunal vei eller fylkesvei. Hvor mye trafikk tiltaket er forventet å generere?

Håndtering av overvann og kloakk? Vanntilkobling? Tilstrekkelig slukkevann?

For innspill til boligformål:

Beliggenhet i forhold til skole og barnehage, og avstand til sentrale funksjoner.

Vedlegg:

Detaljert kart i egnet målestokk
Legg ved et detaljert kart hvor det aktuelle området markeres. Skisser hva som er tenkt innenfor det området innspillet gjelder, og tilpass målestokken til størrelsen på arealet.

Innspill sendes til

postmottak@vagan.kommune.no

